



Vyřezávání dřeva

s dětmi v přírodě

Richard Irvine

GRADA



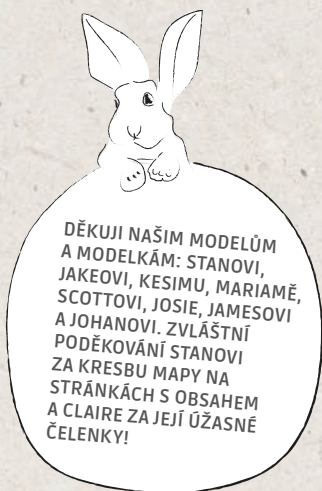
Vyřezávání dřeva

s dětmi v přírodě



Richard Irvine

 GRADA®



Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Vyřezávání dřeva

s dětmi v přírodě

Richard Irvine

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401
jako svou 7830. publikaci.

Texty: Richard Irvine
Překlad: Mgr. Jana Petrásková
Sazba a grafická úprava: Vladimír Velička
Odpovědná redaktorka: Ing. Jana Minářová

Počet stran 152
První vydání, Praha 2020
Vytisklo Tisk Centrum s.r.o., Moravany u Brna

Text © Richard Irvine, 2019. Copyright in the Work © GMC Publications Ltd, 2019
This translation of Forest Craft ISBN 9781784945008 is published by arrangement with GMC Publications. Czech edition published by arrangement with Agentia Literara LIVIA STOIA

© Grada Publishing, a.s., 2020

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorem ověřeny, přesto nelze za ně převzít odpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-1962-2 (pdf)
ISBN 978-80-271-2918-8 (print)

Předmluva

Jako průvodkyně lesní školou, organizátorka her a lektorka jsem si všimla, jak se lidé začínou soustředit, když pracují se dřevem a s nástroji. Vyřezávání ze dřeva považuji za meditaci: Když se práce daří, splynou nejlépe s přítomným okamžikem. Když zaměstnáte ruce, mysl se osvobodí.

Dokonce i děti, které obvykle nedovedou sedět a soustředit se na jednu činnost, najednou vidíte zcela zabrané do práce. Jako rodiče máte možná pocit, že je to riskantní, nechat děti pracovat s nářadím; ale všechna bezpečnostní pravidla najdete v této knize. A vyplatí se to měrou nebývalou: některé projekty, které se mohou zdát pro dospělého jednoduché, vyžadují od dětí velkou houževnatost. A právě při nich děti rozvíjejí svou trpělivost a vytrvalost. Navíc některé projekty pokračují i poté, co děti požadovanou věc vyrobily, protože rozvíjejí fantazii při hře. Takový projekt je nejen výchovný, ale zabaví děti po mnoho dní.

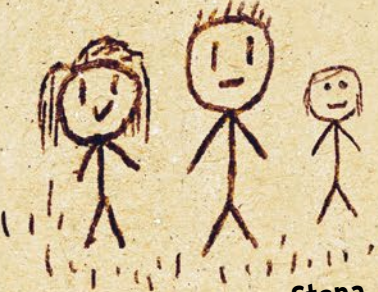
Mám velkou radost z toho, že se Richard v této knize podělil o své nápady – má takové bohatství znalostí, z nichž bude mít užitek mnoho lidí včetně učitelů v lesních školách, celých rodin i dalších šikovných lidí. Až se zahloubáte do této knihy, najdete spoustu různých technik, návodů a tipů, na nichž Richard pracoval a rozvíjel je po mnoho let. Také se můžete inspirovat tím, jak tyto projekty využít. Vyzbrojeni těmito informacemi se vy i děti ve vaší péči můžete pustit do experimentování, užít si práci se dřevem a pokračovat po své vlastní tvůrčí stezce.

Lily Horseman

Předsedkyně Asociace lesních škol ve Velké Británii







Pro Suzie, Jakea a Stana

Obsah

Předmluva

5

Úvod

10

Než začnete...

Nástroje a vybavení

16

Jaké dřevo použít?

22

Techniky

30





Projekty

Korálky z bezových větviček	44	Liščí rodina	98
Malá skrýš	48	Šlehací metla	104
Miniaturní nábytek	54	Kouzelná bezová hůlka	110
Vábnička na kachny	60	Malé smrčky	116
Žabí hůl	64	Lesní lidé	120
Vrtulka (Whimmy diddle)	70	Hoblíkový stromek	126
Bezová píšťalka	74	Cikánské květy	132
Frkačka	80	Rytmická dřívka	136
Pohádkové houby	86	Bramborová pistole z bezu	142
Střapatá dřívka	92	Vrhač šipek	146





Úvod

Práce s čerstvým dřevem mi přináší opravdové potěšení. Doufám, že se o něj budu moci v této knize s vámi podělit. Ať už strávíte několik minut při výrobě bezových korálků nebo se budete celou hodinu trpělivě věnovat výrobě píšťalky, při soustředění na tuto krásnou práci nad vámi ztratí čas a každodenní stres svou moc. Až skončíte, budete hrdi na to, že jste udělali takovou krásnou věc jen za použití nejjednodušších nástrojů a přírodního světa kolem sebe.

Až se budete procházet lesem a hledat tu jediné správnou větvičku a budete se učit využít její přirozené tvary a křivky, připojíte se k lidem, kteří tuto činnost dělali a prožívali po celá tisíciletí. Až budete zkoušet vyřezávat a ořezávat dřevo, objevíte spoustu nových věcí o stromech: o jejich rozdílném dřevě a jeho vlastnostech; naučíte se také, jaké nástroje používat a jak o ně pečovat.

Jako učitel a vedoucí jsem strávil celou svou kariéru tím, že jsem povzbuzoval děti, dospívající i dospělé, aby chodili ven do přírody a vytvářeli věci pomocí jednoduchých ručních nástrojů. V této knize chci přesvědčit další lidi, aby zakusili to potěšení z práce se dřevem venku v lese. Věřím, že je to nejlepší způsob, jak obohatit fyzické, sociální, emocionální, kreativní a spirituální aspekty svého života.

Při práci s touto knihou může každý získat základní dovednosti, které potřebuje k tomu, aby si užil vyrábění ze dřeva vlastníma rukama.

Lidé se často ptají, v kterém věku mohou děti začít používat pilu a nůž, a odpověď je vždycky stejná: je to individuální. Dovednost používat určité nářadí není nezbytně spojeno s určitým věkem, ale s rozvojem motorických dovedností, schopností se soustředit a postupovat podle instrukcí, také na schopnosti pevně držet nástroj a vyvinout potřebnou sílu. Často se naše představy o tom, co dítě zvládne, začnou hroutit, když vidíme, co děti dokáží, když jim dáme šanci. Důležité je, aby ze začátku na děti někdo dohlížel (pokud možno jeden dospělý na jedno dítě). Dospělý musí pečlivě sledovat, jaké dělá dítě pokroky, jakou má náladu a jak je ostražitý, a včas zasáhnout, když je třeba práci přerušit nebo nechat další krok na příště.

Všechno nářadí uvedené v této knize používejte pouze pod dohledem dospělého.





Jak používat tuto knihu

V této knize se nejprve seznámíte s nástroji, s tím, jak o ně pečovat a jak je bezpečně používat. Počet nástrojů je záměrně tak malý, abyste si se vším poradili jednoduše a levně. V kapitole věnované druhům dřeva se seznámíte s nejužitečnějšími druhy dřeva a s nějakými tipy, jak si pořídit to nejvhodnější dřevo na práci.

Následujících dvacet projektů je seřazených tak, aby se počet používaných nástrojů zvyšoval postupně, od jednoduchého řezání pilou na začátku až po drobné vyřezávání, které vyžaduje soustředěnou pozornost, na konci. Vždycky, když bude v dalším projektu uvedeno nové nářadí nebo nová technika, bude potřeba se k úvodní kapitole vrátit a znovu si podrobně přečíst pokyny k práci a bezpečnostní upozornění. Pokud jste se dřevem ještě nikdy nepracovali nebo pokud se do této činnosti pouštíte s dětmi, je lepší začít prvními projekty a pracovat na dalších v pořadí daném knihou.

Do této knihy jsem vybíral projekty nové a zábavné, ale také jsem chtěl uvést celou řadu pracovních postupů. Několik projektů je variací na známá témata, další jsou moje vlastní nápady, které jste předtím asi nikdy neviděli. Ať už se tyto předměty vyráběly po staletí nebo je to zcela nový nápad, každý tvůrce může dát svému výrobku osobitý půvab a pojetí. Práce se dřevem se podobá vyprávění příběhů, kdy se dobré příběhy předávají z jednoho tvůrce na druhého a každý další jej trochu pozmění nebo přikráší. Samozřejmě pokud už máte zkušenosti s ruční prací se dřevem, můžete se pustit do kteréhokoli projektu, pozměňovat jej, využívat svoje vlastní techniky a pokračovat v tvůrčí tradici svou vlastní verzí projektu.

Až budete řezat pilou, vrtat, štípat a vyřezávat, mějte na paměti těchto několik důležitých věcí. Za prvé, proces tvorby je důležitější než hotový výrobek. Samozřejmě vás potěší, když budete mít funkční předmět na hraní nebo na používání, ale brzy zjistíte, že nejvíce radosti a poučení získáte z práce a z vlastních pokroků. Z tohoto důvodu je nejdůležitější houževnatost. Nevzdávejte se, když vám práce nejde tak dobře, jak jste si zprvu představovali. Vždycky, když jste unaveni nebo znechuceni, odpočiňte si.

Doporučuji vám, abyste k projektům přistupovali hravě a nikdy se nebáli experimentovat. Pohrávejte si s materiálem; vytvářejte věci bez zjevného účelu, jen pro samotnou radost z tvorby. Nanejvýš budete mít další polínko na oheň! Zlepšit se můžete jedině praxí – tak to zkoušejte pořád dál! Po 25 letech praxe nejsem žádný odborník, ale vím, že se zlepšuji s každým dalším projektem a také si tu tvorbu neskutečně užívám. Takže vydejte se na cestu už dnes – nařezejte pilou nějaké dříví na topení, zaostřete kladív, nadělejte celou hromadu třísek a hoblin, a pokud se vám napoprvé něco nepovede, začněte znovu. A hlavně – užijte si ten pradávný krásný pocit práce se dřevem.





Než začnete...

